

18706

Yüksel ARSLAN
Ankara Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri uyarınca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yüksel ARSLAN
Ankara Milletvekili

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2023 - 2100 nüfus projeksiyonlarına göre, Türkiye'nin nüfusu 2050'den sonra azalarak 2100 yılında 77 milyonun altına düşebileceği görülmektedir. Söz konusu azalmada ana faktörün düşük doğurganlığın olduğu yine Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2023 doğum istatistiklerinden anlaşılmaktadır. **(Türkiye'de doğurganlık hızı, 1,51 çocuk seviyesiyle tarihi en düşük seviyeye ulaştığı görülmektedir.)**

Ülkemizde doğurganlık hızının en düşük seviyelerde seyretmesinin başlıca nedenleri araştırıldığında dikkat çeken sonuç; doğum yapan kadınların çalışma yaşamında bir dizi sorunla karşı karşıya kalmasıdır. Söz konusu sorunlara kısaca değinecek olursak;

- Kadınların doğum sonrası 8 hafta gibi yetersiz bir süre doğum izinlerinin olması,
- Sigortalı oldukları dönemin öncesindeki doğumları için borçlanma hakkının olmaması,
- Doğum yardımlarında herhangi bir artış yapılmamasıyla günümüz ekonomik koşulların ağırlaştığı ülkemizde doğumu teşvik edici özelliği kalmamasıdır.

Dünya Sağlık Örgütü ve UNICEF tüm bebeklerin doğumdan itibaren ilk altı ay boyunca sadece anne sütü ile beslenmesini önermektedir. İlk 6 ay anne sütü; bebeklerin bağışıklık sistemlerini güçlendirerek ve beyin gelişimini desteklemektedir. Bu nedenle, çalışan annelerin de bebekleriyle birlikte olabilecekleri süreyi en az 6 aya çıkarmak hem annelerin hem de bebeklerin sağlığı açısından son derece önemlidir.

18706

Yüksel ARSLAN
Ankara Milletvekili

Dolayısıyla çalışan annelerin doğum sonrası kullanabilecekleri ücretli izin süresinin en az 6 aya çıkarılması hem anne sütü üretimini destekleyecek hem de bebeklerin psikolojik ve fizyolojik açıdan sağlıklı büyümesine yardımcı olacaktır.

5510 sayılı Kanunun 41'inci maddesine göre kadınların doğum borçlanması yapabilmeleri için doğumun ilk sigortalı olduğu tarihten sonra meydana gelmesi gerekmektedir. Bu nedenle kadınlar işe girmeden önce yaptıkları doğum nedeniyle çalışma hayatından ayrı kaldıkları süreyi borçlanamamaktadır. Ancak erkekler, sigortalılık öncesi askerlikte geçen süreleri borçlanabilmektedir. Sigorta sistemine giriş yaptıktan sonra doğum yapan kadınlar ve sigortalı olmadan askerlik yapan erkekler borçlanma hakkından yararlanabiliyorken, çalışma yaşamına doğum yaptıktan sonra başlayan kadınlar önceki doğumları için bu borçlanma hakkından ne yazık ki yararlanamamaktadırlar. Bu mevcuttaki uygulama Anayasamızın eşitlik ilkesi bağdaşmamaktadır. Keza Anayasanın 10. Maddesinde geçen "Kanun önünde eşitlik" ilkesi ve 10. Maddenin 2. Fıkrasında belirtilen "Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür." ifadesine de aykırı bir uygulamadır.

AKP'nin iktidarda kaldığı süre boyunca Türkiye'de doğurganlık oranının arttırılmasına yönelik ciddi bir çalışma yapmadığı ve teşvik edici politikalar ortaya koymadığı görülmektedir. Bunun en belirgin örneklerinden bir diğeri ise Hükümetin 15 Mayıs 2015 tarihinde açıkladığı doğum yardımının 9 yıldır aynı seviyede kalmasıdır. Hükümetin canlı doğumlar için "ilk altın devletten" ifadeleriyle duyurduğu doğum yardımı 9 yıldır birinci çocuk için 300 TL, ikinci çocuk için 400 TL, üçüncü çocuk için 600 TL'dir. Birinci çocukta verilen 300 TL doğum yardımıyla bir paket çocuk bezi veya bir bebek emzik dahi alınamamaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinde sosyal yardımlar kapsamında, devletin ailelere ödediği çocuk yardımlarına baktığımızda durumun vahametini gözler önüne sermektedir. **(Almanya: her çocuk için aylık 250 Euro, İrlanda: her çocuk için aylık 140 Euro, İsveç: her çocuk için aylık 113 Euro, Polonya: her bir çocuk için aylık 107 Euro vs.)**

Söz konusu veriler ülkemizin genç nüfus avantajını kaybetmesinden, iş gücü piyasalarına katılımda düşüşten, sosyal güvenlik sisteminin dengesinin bozulmasına kadar bir dizi alanda tehlike sinyalleri vermesinin yanı sıra en önemli tehlikeyi demografik yapının değişmesinde gösterecektir.

18706

Yüksel ARSLAN
Ankara Milletvekili

Çünkü dünyada en fazla Suriyeliye geçici koruma sağlayan ülke konumundaki ülkemizde Suriyeli kadınların doğum yaşı ve doğum hızı yakın bir gelecekte ülkemiz nüfusunu geçecek boyuttadır.

Bu kapsamda;

1. Doğum yardımı ücretinin 2015 yılından bu yana güncellenmediği iddiası doğru mudur? Eğer bu iddialar doğru ise söz konusu yardıma ilişkin neden Avrupa birliği ülkelerinin çok gerisinde kalınmaktadır?
2. Doğum yardımı ücreti belirlenirken hangi faktörler göz önünde bulundurulmaktadır? Artışlarda neden enflasyon oranları baz alınmamaktadır?
3. Deprem bölgesindeki ailelere yönelik doğum yardımı uygulanmasından yararlanan aile sayısı nedir?